

ASHRAE wintermeeting 2007

De jaarlijkse wintermeeting van onze Amerikaanse zustervereniging vond dit jaar plaats in Dallas van 27 t/m 31 januari 2007. De TVVL werd vertegenwoordigd door ir. J.M.M. de Wit (penningmeester) en ondergetekende. Gelijkijdig vond de 59ste AHR Expo plaats, de grootste beurs wat betreft verwarming, luchtbehandeling en koeling ter wereld (aldus werd beweerd) met meer dan 1.750 exposanten.

*door ir. J. Aufderheijde**

Extra aandacht was er zowel op het congres als op de beurs, voor het thema sustainability. Wat uw schrijver maar gemakshalve vertaalt met de term 'duurzaamheid', al was het maar omdat de TVVL op woensdag 7 november a.s. in FIGI/Zeist haar eigen congres over duurzaamheid houdt. Noteer alvast de datum! Het wordt werkelijk een unieke bijeenkomst, waarbij de TVVL dit jaar voor het eerst één Technische dag organiseert, met naast een plenair deel, parallel sessies waarin de vier afdelingen hun beste beentje (lees: sprekers) voor zetten! De TVVL laat dan wèl zien welke ontwikkelingen er zijn op het gebied van duurzaamheid en onder-

houdbaarheid (maintainability), een kans die ASHRAE toch liet liggen naar de mening van velen. Met veel tamtam werd door de president van ASHRAE, Terry E. Townsend, getracht de aanwezigen duidelijk te maken dat ASHRAE mondiaal voorop loopt wat betreft haar beleid voor een 'cleaner and greener world' en dat onderzoek en op te stellen richtlijnen vooral zijn toegesneden op energy efficiency thema's. "Follow ASHRAE, the world leader, in conserving the future....", zullen we maar zeggen. Men had Dennis Dimick (executive editor van het tijdschrift National Geographic) uitgenodigd, om met vele prachtige plaatjes ons uit te leggen dat de zeespiegel stijgt omdat

het ijs smelt. Maar laten we hier niet discussiëren over de 'man made' opwarming van de aarde door de uitstoot van CO₂, daarvoor is elders ruimte in TVVL Magazine.

In diverse lezingen kwam, evenals vorig jaar, het LEED- (Leadership in Energy & Environmental Design) programma van de Amerikaanse overheid ter sprake (zie voor meer informatie ook TVVL Magazine 4/2006, pag. 52-53). ASHRAE heeft i.v.m. een grondige facelift zijn hoofdkantoor in Atlanta aangemeld voor een LEED rating, evenals Texas Instruments, die nabij

* TVVL

Texas Instruments

- FIGUUR 1 -

TI cleanroom productiehallen.

- FIGUUR 2 -

Technische ruimten TI, koelmachines en RO waterbehandeling.

- FIGUUR 3 -

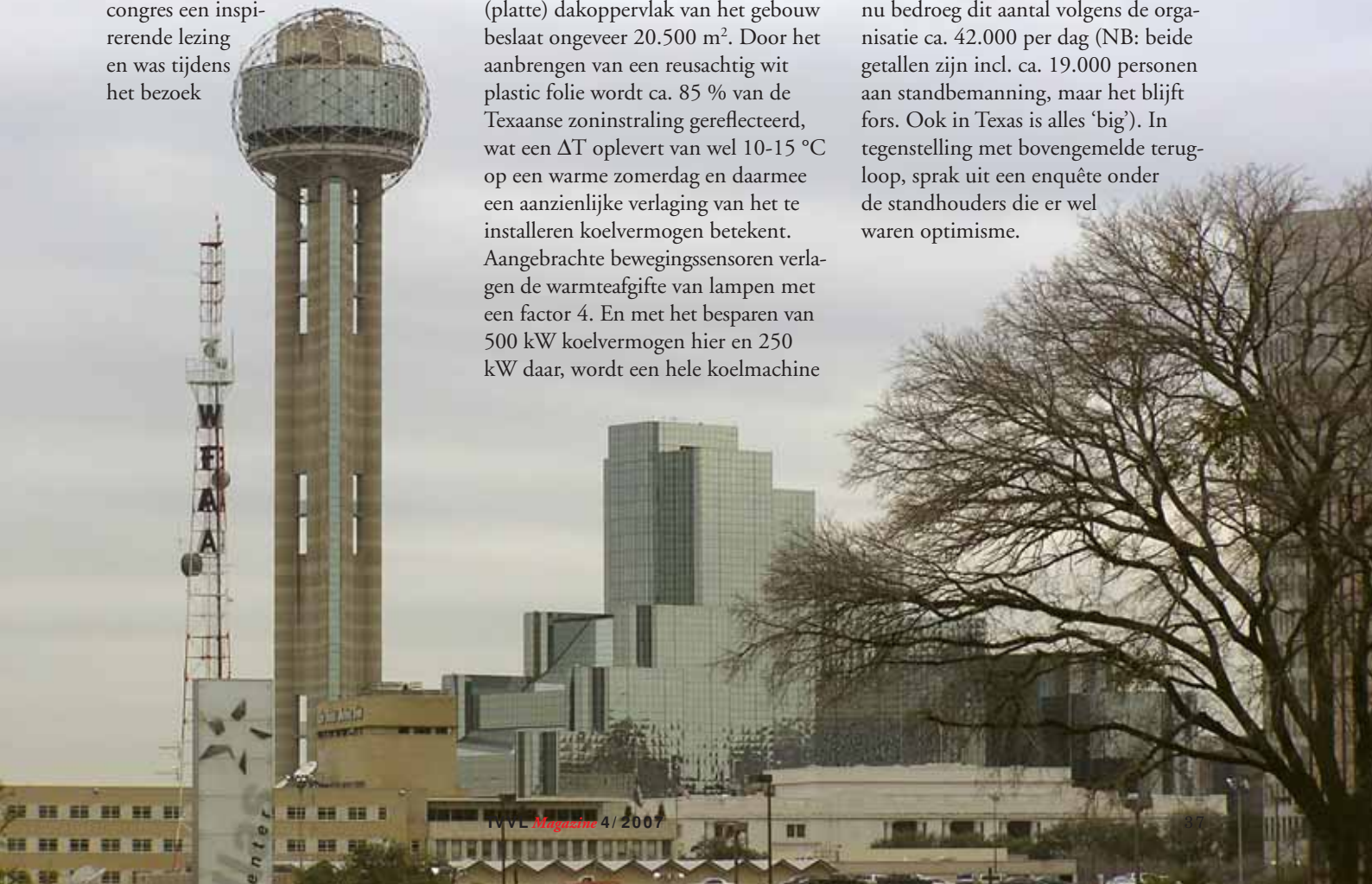
Dallas (Richardson) een nieuwe semi-conductor fabriek heeft gebouwd (kosten 3 miljard dollar), en waarnaar een technische excursie werd georganiseerd.

Chipproductieapparatuur is nog in het geheel niet geïnstalleerd in deze nieuwe TI-fabriek, wat het voordeel had dat een fotootje mocht worden geknipt en nu vrij kon worden rondgekeken in de cleanroom productiehallen en de technische ruimten waar bv. de koelmachines en waterbehandelingsapparatuur wel al bedrijfsklaar stonden opgesteld. De heer Paul Westbrook, 'sustainable development manager', hield op het congres een inspirerende lezing en was tijdens het bezoek

op TI-locatie een groot pleitbezorger voor de visie van TI op duurzaamheid, minimalisering van levensduurkosten en energiegebruik. Niet alleen werd bij de nieuwbouw getracht de kapitaalkosten te drukken, maar was er tevens veel aandacht de operationele kosten te verlagen. Een belangrijk deel van de kosten worden in een dergelijke chipsfabriek gevormd door de klimatisering / koeling. Dit heeft een majeur effect op zowel de investerings- als operationele kosten (ruimtebeslag en investeringskosten voor de (te) grote machines, en vervolgens op de energiekosten). Om een voorbeeldje te noemen: Het (platte) dakoppervlak van het gebouw beslaat ongeveer 20.500 m². Door het aanbrengen van een reusachtig wit plastic folie wordt ca. 85 % van de Texaanse zoninstraling gereflecteerd, wat een ΔT oplevert van wel 10-15 °C op een warme zomerdag en daarmee een aanzienlijke verlaging van het te installeren koelvermogen betekent. Aangebrachte bewegingssensoren verlagen de warmteafgifte van lampen met een factor 4. En met het besparen van 500 kW koelvermogen hier en 250 kW daar, wordt een hele koelmachine

van 5 MW uitgespaard. Door toepassing van warmteterugwinning van de grote luchtcompressoren en koelmachines, werden vijf ketels uitgespaard en werd het milieu niet belast met de bijbehorende emissies.

Terug naar de beurs, de AHR Expo. Er waren ruim 1.750 exposanten, waarvan 170 (10 %) voor de eerste keer hun waar aanboden. Dat zijn er ruim 200 minder dan vorig jaar in Chicago. Er waren 320 firma's van buiten de VS vertegenwoordigd (veel vanuit opkomende markten als China). Ook de bezoekersaantallen waren lager. Was dat in 2006 ca. 54.000 per dag, nu bedroeg dit aantal volgens de organisatie ca. 42.000 per dag (NB: beide getallen zijn incl. ca. 19.000 personen aan standbemanning, maar het blijft fors. Ook in Texas is alles 'big'). In tegenstelling met bovengemelde terugloop, sprak uit een enquête onder de standhouders die er wel waren optimisme.

Ondertekening MuO ASHRAE-REHVA (v.l.n.r.: zittend, prof. dr. O. Seppänen, vz. REHVA en T.E. Townsend, vz. ASHRAE. Staand: ir. J. Aufderheijde, ir. J.M.M. de Wit, W.A. Harrison, pres. elect en J.H. Littleton, secr. & executive vice pres.)

- FIGUUR 4 -

Een Europees onderonsje, met een toast op REHVA, v.l.n.r.: prof. dr.-ing. M. Schmidt (VDI-TGA), prof. dr. P. Novak (SITHOK, Slov.), ir. J.M.M. de Wit (TVVL), ir. J.J.N.M. Hogeling (ISSO), prof. dr. Bj.W. Olesen (Danvak).

- FIGUUR 5 -

Enige gegevens:

- ingeschat worden goede tot uitstekende marktkansen voor 2007 (78 %) in de VS voor de HVAC&R markt;
- de ondervraagden verwachten dat 2007 voor hen een gelijk of beter jaar wordt dan 2006 (85 %);
- als de beste (groei) markten worden gezien: retrofit / renovatie, gevolgd door de kleine en grote zakelijke markt en gezondheidszorg;
- vooruitzichten in de woningbouw en hotels/restaurants worden daarentegen als matig ingeschat.

- men verwacht extra aandacht voor en toenemend belang van efficiënt gebruik van energie en stijgende energiekosten. Dat gezegd hebbend blijven de investeringskosten de grootste zorg van de gebruiker. Hoe strijdig dit ook lijkt, verwachten de respondenten dat onderhoud en in te zetten koelmiddelen de komende vijf jaar minder een thema worden.

De TVVL was aanwezig bij de ondertekening van het Memorandum of Understanding (MoU) tussen ASHRAE

en REHVA door de beide voorzitters, resp. Townsend en Seppänen. Hierdoor werd de jarenlange goede relatie tussen beide verenigingen geformaliseerd en het streven naar verdere samenwerking tussen ASHRAE en REHVA vastgelegd. Eén van de thema's voor samenwerking zal zijn het vinden van de beste duurzame technologie om te komen tot een superieur binnenklimaat in gebouwen. Voorkomen moet worden dat het wiel tweemaal wordt uitgevonden. Seppänen lichtte de plannen van de EU-commissie toe, de invoering van de EPBD en om in 2020 voor Europa een 20 % energiebesparingsdoelstelling te hebben gerealiseerd. ASHRAE heeft vergelijkbare ambities en streeft in 2020 naar 'net-zero energy use' in de VS. Er zal een gemeenschappelijke commissie worden gevormd die de plannen uitwerkt en zorgt voor het realiseren ervan. Zo is afgesproken dat wordt geparticipeerd in elkaars Technical Committees, er gezamenlijke opleidingsprogramma's en seminars worden gehouden, normen en standaards worden geharmoniseerd (NB: ASHRAE sprak in ander verband zijn zorg uit dat de EU vanaf 2010 verplichtend voorschrijft dat alleen nog specificaties, handleidingen etc. opgesteld in SI eenheden bij geïmporteerde producten of diensten mogen voorkomen. Dat is handelsbelemmering! Een beetje angst is niet erg...), en dat men daar waar mogelijk en zinvol met gezamenlijke verklaringen richting overheden komt. Om de doelen te bereiken zal over en weer worden geparticipeerd in de congressen, en wordt kennisuitwisseling via de websites en via REHVA Journal respectievelijk ASHRAE Journal gestimuleerd en vindt wederzijdse ondersteuning van elkaars secretariaten plaats. Dat de REHVA Guidebooks een plekje hebben in de ASHRAE Bookstore is een tastbaar begin.

Vermeldenswaard is zeker dat de TVVL, lees: Nederland een goede uitgangspositie heeft. Er is veel waardering voor de bijdragen die (de leden van) de TVVL nu al levert(en) aan beide organisaties. Aanhaken door anderen is daardoor veel eenvoudiger. Pak je kans zou ik zeggen.

De REHVA-receptie bleek druk bezocht door onze Amerikaanse vrienden. Vele ASHRAE Boardmembers en oud-presidenten gaven gehoor aan de uitnodiging. Oude contacten werden aange-

haald en nieuwe gelegd. Dat gold ook voor vertegenwoordigers van andere zusterorganisaties 'world wide'. Na een emotioneel verlopen ASHRAE Alliance society meeting, waarin ASHRAE een toelichting gaf op haar Globalization Roadmap ('we will aggressively pursue conferences and exhibitions outside North America') waaraan de rest van de wereld mag aanhaken, wat anderen de suggestie deed doen: maak van ASHRAE dan maar ISHRAE (I = international) en kan het nou echt niet op basis van gelijkwaardigheid?, werd het toch nog gezellig op de REHVA-borrel.

Prof Dr. Wu Yuan Wei, voorzitter van de Chinese HVAC&R vereniging, vond het erg spijtig dat de vorig jaar geplande TVVL-studiereis naar China, met o.a. een bezoek aan de werkzaamheden van de Olympische Spelen en een bezoek aan zijn universiteit geen doorgang kon vinden. Hij zou het waarderen wanneer de TVVL een tweede poging zou wagen. We blijven van harte welkom bij hem!

Prof. dr. Wu Yuan Wie hoopt op een tot ziens in Beijing met een TVVL-delegatie.

- FIGUUR 6 -

Oh ja en dan nog even dit: De Nederlander en oud-lid van onze vereniging, Dr. Peter Simmonds nu werkzaam bij IBE Consulting Engineers, Calf. werd benoemd tot 'Fellow' van ASHRAE. Hij gaf vervolgens spontaan aan weer TVVL-lid te willen worden. Ook prof. Dr. Florae Chiriac uit Roemenië werd benoemd tot Fellow, of deze eer voor deze thermodynamicus mede kwam door zijn uitstekende (volks)kwaliteiten bleef onvermeld.

VERSTEVIGING MARKTPOSITIE

Interduct Holding en It installatiegroep hebben eind februari Hommeron Installatiebedrijf (Weert) en Vleugels Installaties (Sittard) overgenomen. Beide bedrijven worden toegevoegd aan Installatieburo Rutten uit Budel.

Met deze nieuwe acquisities verstevigen Interduct Holding BV en partneronderneming It Installatiegroep hun marktpositie als leverancier van totaaloplossingen in de Zuid-Nederlandse installatiebranche.

ACTIEF ENERGIEBEHEER BIJ KPN

Van Beek Ingenieurs, onderdeel van Priva, gaat voor 300 gebouwen van KPN een energie informatiesysteem inrichten en beheren. Het systeem verzamelt dagelijks de digitale meet-

data van de verschillende meetbedrijven. Vervolgens worden deze meetgegevens omgezet in managementinformatie.

VIJF JAAR BEHEER EN ONDERHOUD

Facilitair dienstverlener Sodexho en technisch dienstverlener Imtech hebben gezamenlijk, in concurrentie, een contract verworven voor de facilitair-technische dienstverlening in alle Shell-kantoren in Nederland. Het

contract heeft een looptijd van vijf jaar (van 2007 tot en met 2011, met mogelijkheid tot verlenging) en vertegenwoordigt een totale waarde van circa 100 miljoen euro.

BUILDDESK NEEMT CEA-GROEP OVER

BuildDesk Benelux BV heeft de CEA-groep overgenomen. Daarmee wil het bedrijf een toonaangevende Europese speler worden op het gebied van energie en klimaat. Het gecombineerde

bedrijf biedt diensten en adviezen aan voor energieprestaties in de gebouwde omgeving, van beleidsniveau tot eindgebruiker.

TAC LIJFT INVENSYS IN

Schneider Electric, eigenaar van TAC, heeft de acquisitie van Invensys Building Systems (IBS), afgerond. IBS wordt samengevoegd met TAC en vormt zo één van de leidingge-

vende bedrijven op het gebied van gebouwautomatisering, beveiligings-systemen en energieoplossingen in de wereld.

NIEUW PAND RECOOL VERHUUR

Recool heeft een nieuwe pand betrokken. Er is sprake van een verdubbeling van de opslagcapaciteit. Recool beschikt nu over 6000 m² opslagruimte, waarvan ruim 3000 m²

overdekt is. Hierdoor is de onderneming in staat om het assortiment verder uit te breiden met machines met een hogere capaciteit.

GEGEVENSUITWISSELING

Met een samenwerkingsverband bundelen Arkey Systems, Bink software en Vabi Software, samen met TNO, hun krachten om te komen tot een uitwisseling op basis van het

internationale afspraken stelsel IFC (Industrial Foundation Classes). Hiermee wordt het mogelijk informatie direct uit te wisselen tussen CAD- en rekenprogramma's.